

Förvaltning Kultur och Skola
Verksamhetsområde: Stab
Anders Carlsson
Utvecklingsledare

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2021-03-11	DNKS170167

Driftnämnden Kultur och Skola**Beslutsförslag -- Komplettering av Region Hallands övergripande regelverk för bidragsgivning till distriktsorganisationer****Förslag till beslut**

Driftnämnden Kultur och skola beslutar att

I. föreslå regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige att komplettera Region Hallands övergripande regelverk för stöd till distriktsorganisationer med följande tillägg:

Region Halland ska inte bevilja bidrag till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten,

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

II. en skrivning tillförs efter följande mening i det övergripande regelverket för stöd till distriktsorganisationer: Återbetalning ska göras till Region Halland i följande fall;

- föreningen har inte följt demokrativillkoret i regelverket.

Sammanfattning

Regelverk för Region Hallands bidragsgivning till distriktsorganisationer övergripande fastställdes av Regionstyrelsen, 2020-04-08 (RS180615). Detta dokument utgör Region Hallands gemensamma regelverk för bidragsgivning till distriktsorganisationer. Det kompletteras med anpassat regelverk för de olika typerna av verksamhet.

Driftnämnden Kultur och skola och dess förvaltning ansvarar för stöd till distriktsorganisationer utifrån det anpassade regelverk som kompletterar Regionstyrelsens övergripande regelverk för Region Hallands bidragsgivning till distriktsorganisationer.

Den statliga demokrativillkorsutredningen presenterade i juni 2019 betänkandet Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU 2019:35. Utredningens analys utmynnade i ett förslag till förtydligat och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen.

Förslaget till förtydligat demokrativillkor ger vägledning även för kommunala och regionala förvaltningsmyndigheter om vad i civilsamhällets verksamhet som ska granskas och kontrolleras och ger bättre förutsättningar att bedöma lika fall lika när granskning ska genomföras.

Med utgångspunkt i denna utredning föreslås att Region Hallands övergripande regelverk för stöd till distriktsorganisationer kompletteras med demokrativillkor.

Bakgrund

Offentliga bidrag som fördelas till det civila samhällets organisationer är motiverade av de samhällsnyttiga funktioner som organisationerna tillför samhället genom att medborgare fritt och frivilligt går samman, organiserar sig och med gemensam kraft kanaliseras sina intressen. Det bidrar till att förverkliga visionen om Halland – bästa livsplatsen.

Det offentliga måste samtidigt kunna försäkra sig om att bidragen fördelas till verksamheter som är förenliga med grundläggande värderingar i ett demokratiskt samhälle.

Regelverk för Region Hallands bidragsgivning till distriktsorganisationer övergripande fastställdes av Regionstyrelsen, 2020-04-08 (RS180615). Detta dokument utgör Region Hallands gemensamma regelverk för bidragsgivning till distriktsorganisationer. Det kompletteras med anpassat regelverk för de olika typerna av verksamhet.

Driftnämnden Kultur och skola och dess förvaltning ansvarar för stöd till distriktsorganisationer utifrån de anpassade regelverk som kompletterar Regionstyrelsens övergripande regelverk för Region Hallands bidragsgivning till distriktsorganisationer. Nämnden ansvarar för stöd till distriktsorganisationer inom följande områden: barn- och ungdomsverksamhet, folkbildningsverksamhet, idrottsverksamhet och pensionärsverksamhet. Därutöver skrivs överenskommelser med organisationer inom det civila samhället samt fördelas sökbara kulturstöd till arrangörsföreningar och kulturföreningar. Det innebär sammantaget omfattande investeringar i det civila samhällets arbete i Halland.

Den statliga demokrativillkorsutredningen presenterade i juni 2019 betänkandet Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU 2019:35. Utredningens analys utmynnade i följande förslag till ett förtydligt och enhetligt demokrativillkor för den statliga bidragsgivningen. Förslaget är att:

Bidrag ska inte få lämnas till en organisation om den eller någon av dess företrädare, inom ramen för verksamheten,

1. utövar våld, tvång eller hot eller på annat otillbörligt sätt kränker den enskildes grundläggande fri- och rättigheter,
2. diskriminerar eller på annat sätt bryter mot principen om alla människors lika värde,
3. rättfärdigar, främjar eller uppmanar till sådana ageranden som anges i 1 eller 2, eller
4. motarbetar det demokratiska styrelseskicket.

Förslaget till demokrativillkor är utformat så att de ageranden som ska medföra att bidrag inte får lämnas uttryckligen anges. Genom att utforma demokrativillkoret på detta sätt underlättas tillämpningen. Det ger vägledning om vad i verksamheten som ska granskas och kontrolleras och ger bättre förutsättningar att bedöma lika fall lika.

Demokrativillkorsutredningen har även tagit fram en vägledning som ska stödja handläggare på statliga, regionala och kommunala

förvaltningsmyndigheter i tillämpningen av demokrativillkoret: Vägledning för handläggare, Stödmaterial till betänkande av Demokrativillkorsutredningen, SOU 2019:35.

På Regeringskansliets webbplats redovisas svar från de instanser som har ombetts att svara på Remiss SOU 2019:35 Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället Diarienummer: Ku2019/01318/CSM. De svarande remissinstanserna är positiva till förslaget till förtydligat demokrativillkor. Vad gäller Vägledning för handläggare så är grundinställningen positiv men det framförs förslag till hur den kan utvecklas.

Riksdagen har ännu inte fattat beslut om de förslag som demokrativillkorsutredningen presenterade i sitt betänkande. I budgetpropositionen för 2021 (prop. 2020/21:1 utg.omr.17) anges att betänkandet har remissbehandlats och utgör underlag för regeringens fortsatta arbete, samt att regeringen avser att återkomma under mandatperioden med förslag om ett nytt demokrativillkor.

Regeringen har i november 2020 tillsatt en särskild utredare som ska analysera frågor om personuppgiftsbehandling och sekretess i ärenden om stöd till det civila samhället, inklusive trossamfunden. Uppdraget ska redovisas senast den 1 augusti 2021. Genom ett tilläggsdirektiv har den särskilda utredaren fått i uppdrag att även kartlägga behovet av och förutsättningarna för att inrätta en stödfunktion som på ett rättssäkert sätt ska kunna bistå med samråd för fördjupade granskningar vid bidragsgivning och av annan offentligt finansierad verksamhet samt lämna nödvändiga författningsförslag (dir. 2020:117). Uppdraget ska redovisas senast den 31 december 2021. Ett delbetänkande som avser delarna i de ursprungliga direktiven om personuppgiftshantering ska dock lämnas senast den 1 augusti 2021.

Övervägande

Det offentliga behöver kunna försäkra sig om att bidragen till det civila samhället fördelas till verksamheter som är förenliga med grundläggande värderingar i ett demokratiskt samhälle. Fördelning av stöd och uppföljning ska ske utifrån tydliga och förutsägbara grunder för att värna rättssäkerheten.

Detta är viktigt för tilliten mellan det offentliga och det civila samhällets organisationer och för att upprätthålla allmänhetens förtroende för bidragsgivningen.

Mot denna bakgrund har förvaltningen kultur och skola tagit fram sitt förslag och ser det som motiverat att inte fortsatt avvakta riksdagens beslut i frågan om demokrativillkor.

Det underlättar för de berörda organisationerna om det finns samstämmighet gällande tillämpning av demokrativillkoret lokalt, regionalt och nationellt.

Därmed välkomnas den nationella Vägledningen för handläggare. Förvaltningens bedömning är dock att den bör uppdateras efter avvägande av remissinstansernas yttranden innan den föreslås bli en vägledning för Region Hallands handläggare. När det gjorts kommer det att kunna tillföra ett stöd för bedömningar och beslut.

Konsekvensbeskrivning

Förvaltningen Kultur och skola bedömer att förslaget till förtydligat demokrativillkor i regelverket bidrar till att stärka rättighetsperspektivet, och därmed också jämställdhetsperspektivet, vid bidragsgivning. Demokrati är intimt förknippat med rättsstatens principer och mänskliga rättigheter. Ett förtydligat demokrativillkor ger vägledning om vad i civilsamhällets verksamhet som ska granskas och kontrolleras utifrån demokrativillkor och ger bättre förutsättningar att bedöma lika fall lika när granskning ska genomföras.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Inga ekonomiska konsekvenser med anledning av beslutet.

Förvaltning

Eva Nyhammar
Förvaltningschef

Anders T Carlsson
Utvecklingsledare kultur

Bilaga:

Demokrativillkor för bidrag till civilsamhället, SOU 2019:35

Styrelsens/nämndens beslut delges

Regionstyrelsen, samtliga distriktsorganisationer i Halland som 2021 erhåller stöd enligt gällande regelverk, Hallands Bildningsförbund, Bästa Samverkansplatsen och Kulturdepartementet.